

**Microsof
t
қақпас
ы**

**Информ
атика
қақпас
ы**

**Үй жұмысының
сырын ашу**

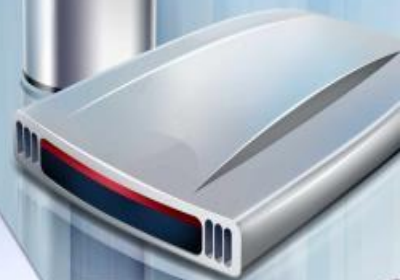
**Алгорит
м
қақпас
ы**

**TurboPa
scal
қақпас
ы**

Символдық жолдар

функциясы

Символдық шамалар дегеніміз сөз тіркестері түрінде берілген мәтін элементтері.

Символдық мәліметтермен жұмыс істеу тәсілдері.

Осыған дейінгі программаларда біз тек сан мәндерімен ғана жұмыс жасап келеміз. Ал қазіргі компьютерлерімізде кез-келген символдық айнымалыларды өңдейтін программалар бар. Сондықтан бүгінгі тақырыбымыз бойынша ақпаратты пернетақтадан енгізу және дисплей экранына шығаруды қарастыратын боламыз.

Бұл программада да сандық ақпаратты енгізу және шығару сияқты операторларының көмегімен жұмыс істей аламыз.

Символдық шамалар

1. Символдық шама дегеніміз не?
2. Символдық шамалар қандай қызметші сөзбен белгіленеді?
3. Жолдық шама дегеніміз не?
4. Жолдық шамалар қандай қызметші сөзбен белгіленеді?
5. Length (s)
6. Copy (s, p, n)
7. Delete (s, p, n)
8. Concat (S1, S2, ..., SN)
9. Insert (s1, s2, n)
10. Pos(s1, s2)

Мән ретінде бір ғана таңбаны қабылдай алатын шамалар.

Char - айнымалының мәні жеке символ болатынын білдіретін тип
Мәндері мәтін болып табылатын шамалар.

String - айнымалының мәні сөз/сөйлем екенін білдіретін тип
s-жолдың ұзындығын анықтайды.

s-сөзінің p нөмірінен бастап, қатар тұрған n-символды көшіріп алады

s-сөзінің p нөмірінен бастап, қатар тұрған n-символды өшіреді

s1, s2, ..., sn айнымалылар мәндерін тұрған орындары бойынша біріктіреді.

s1 сөзін s2 сөзіне n –нөмірінен бастап тіркеп жазады.

s1 кіші сөзі s2 ұзын сөздің ішінде бар ма/жоқ па, соны анықтайды (егер жоқ болса нәтиже 0)

Мысалы: “Мектеп” сөзінен “ек” сөзін қиып алу программасын құру.

Бұл жерде “ек” сөзі 2-әріптен бастап, 2 әріп қиып алу керек. Ол үшін COPY операторын пайдаланамыз

```
program f1; uses crt;
```

```
var a,b:string;
```

```
begin clrscr;
```

```
a:='mektep!';
```

```
b:=copy(a,2,2);
```

```
writeln(a);
```

```
writeln(b);
```

```
readln;
```

```
end.
```


1 топ

1. есеп:
“Информатика”
сөзінің ұзындығын
анықтайтын
программа құр.
2. есеп «Студент»
сөзінен «уд»
әріптерін өшіріп
тастайтын
программа құр.

2 топ

1. есеп:
“Информатика”
сөзінен “фор” сөзін
қиып алатын
программа құр.
2. есеп «Оқушы»
сөзінен «шы»
әріптерін өшіріп
тастайтын
программа құр.

Бекіту сұрақтары

- 1. Символдық шамалар дегеніміз не?**
- 2. Символдық шамалар қандай қызметші сөзбен белгіленеді?**
- 3. Жолдық шама дегеніміз не?**
- 4. Жолдық шамалар қандай қызметші сөзбен белгіленеді?**
- 5. Символдық шамалармен жұмыс функциялары**